

Kamuoyu tepkisini gördükçe geri adım atan İktidar tarafından bor madenlerimizin özelleştirilme çalışmaları gizli ve değişik formüllerle gerçekleştirilmeye çalışılıyor. İşte bor madeninin özelleştirmesine gidecek yeni formül.08.10.2014 tarihli ve 29139 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete`de yayımlanan "Orta Vadeli Program (2015-2017)" kapsamında Maliye Bakanı Sn. Mehmet Şimşek`in basın yayın kuruluşlarına yaptığı açıklamalarda, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü`ne ait olan Sulfirikasit ve Borikasit fabrikalarının özelleştirileceği kamuoyuna açıklanmıştır. Bor madenlerimizin özelleştirilmesine ilişkin olarak 1985 yılında yürürlüğe giren 3123 sayılı Maden Kanunu`nun 49. maddesi ile başlayan süreç, farklı yöntemlerle ve denemelerle sürekli olarak gündeme getirilmektedir.

Son olarak, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulu tarafından imzalanarak 5 Mart 2012 tarihinde Başbakanlığa iletilen "Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" zamanın Başbakanı Erdoğan`ın imzasıyla, 20 Mart 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na gönderilmişti.

Tasarı ile mevcut Kanunun 2. maddesine eklenen ve komisyonda kabul edilen fıkrada; "Bu madenlerin ruhsat sahaları ve rezervleri Devletin mülkiyetinde kalmak ve elde edilecek ürün ve atıkların satışı Devlet eliyle yapılmak kaydıyla; dekapaj, ürün çıkarma, kırma eleme, ayıklama ve yıkama, paketleme, tahmil - tahliye, nakliye ile temizlik ve diğer benzeri işler ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir." denilmekte idi.

İstenen yasa değişikliğiyle Bor, Toryum ve Uranyum madenlerinin üretiminin özel sektörce yapılmasının önünde hiçbir engel kalmayacak, Soma örneğinde olduğu gibi özel sektörün üreteceği ürünlerin devletçe alımı garantilenmekte idi. Bu tasarı kabul edildiğinde, madencilikte bir özelleştirme yöntemi olan "işletme hakkının devredilmesi" nin bor madenlerimiz için yolu açılacak ve yıllardır yapılamayan "Borların Özelleştirilmesi" başarılacaktı.

Ancak TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu tarafından alt komisyona gönderilmiş, alt komisyon tarafından hazırlanan kanun tasarısı teklifi üst komisyonda kabul edilmiştir. Ancak ihtisas komisyonu tarafından Enerji ve sanayi alt Komisyonunda ve en son olarak 31 Ekim 2012 tarihinde üst komisyonda görüşülerek karara bağlanan Kanun tasarısı, meslek odaları ve sendikalar ve sivil toplum kuruluşlarının, olaya müdahil olması ve mücadelesi sonucu tasarı yaşama geçirilememiştir. Tasarı Plan-Bütçe Komisyonunda beklemektedir. Buna karşın AKP iktidarı sürekli olarak eski defterleri karıştırmakta, bor madenlerimizi özelleştirmeden öte peşkeş çekme hayalini asla terk etmeyerek yeniden gündeme getirmiştir.

Bilindiği üzere, yürürlükteki 2840 sayılı Kanun "Bor tuzları, uranyum ve toryum madenlerinin aranması ve işletilmesi Devlet eliyle yapılır. Bu madenler için 6309 sayılı Maden Kanunu gereğince gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerine verilmiş olan ruhsatlar iptal edilmiştir." şeklinde düzenlenmiştir.

Yapılmak istenen özelleştirme kamuoyu önünde tartışılacağı zaman AKP hükümeti tarafından sadece ve sadece Borikasıit ve Sülfirikasiit fabrikalarının özelleştirileceği ifade edilip, Bor madenlerimizin ruhsat hukukunun 2012 yılında olduğu gibi devlette kalacağı belirtilecektir. Ancak şu gerçek hepimiz tarafından da bilinmektedir ki, bor madenlerinin işletilmesi ve bor kimyasalları üretiminde hammadde güvenilirliğini tehlikeye atacak bir özelleştirme girişimi kesinlikle doğru değildir. Bugün borda hammadde üreten Sülfirikasiit ve Borikasıit fabrikalarının özelleştirilmesi, yarın bor madenlerinin işletilmesinde yeni özelleştirmelerin gündeme getirilmesini kolaylaştıracaktır. Adım adım bor madenleri özel sektöre geçecek yabancı şirketlere devredilecektir.

Borikasıit ve Sülfirikasiit fabrikalarının özelleştirilmesi sonucu yukarı da belirtmiş olduğumuz nedenlerden dolayı yapılacak yasa değişiklikleriyle Bor, Toryum ve Uranyum madenlerinin üretiminin özel sektörece yapılmasının önünde hiçbir engel kalmayacaktır. Bu özelleştirmeler yapıldığı takdirde Bor madenlerimizin özelleştirilmesinin yolu açılacak ve yıllardır yapılamayan "Borların özelleştirilmesi" başarılacaktır.

Bu fabrikaların özelleştirilmesiyle toryum ve uranyum gibi nükleer enerji hammaddelerinin üretimi de devlet tekeline çıkarılacaktır. Bunun sonucunda; ülkemizin geleceği açısından oldukça önem arzeden Bor, Toryum ve Uranyum madenlerimiz uzun vadede yabancı şirketlerin eline geçecektir.

Yapılacak özelleştirmelerin savunması siyasi iktidar tarafından yapılırken gösterilecek olan "Rezervlerin ve ruhsat sahasının mülkiyetinin devlette kalacaktır." savunması hiçbir anlam ifade etmeyecektir. Çünkü madenin üretilme izninin devredilmesi nedeniyle rezervi tükendiğinde mülkiyet kavramı, içi boşaltılmış bir kağıt parçasından ibaret olacaktır.

Bu gerekçelerle; aranmasından, işletmesine ve uç ürüne dönüştürülmüş ürünün pazarlanmasına kadar, her aşamasının kamu eliyle yürütüldüğü geliştirilmiş bir bor endüstrisinin ülkemizin ve halkımızın yararına olduğuna inanıyoruz. Uranyum ve Toryum gibi nükleer enerji sektörünün girdileri olan madenlerimizin korunmasını ülkemizin güvenliği açısından oldukça önemli buluyoruz.

Sonuç olarak, Çok sayıda Meslek Odası ve Sivil toplum kuruluşunun basın açıklamalarıyla tepki gösterdiği "Bor tuzları, Uranyum ve Toryum madenlerinin aranması ve işletilmesi Devlet eliyle yapılır" yasa hükmünün korunması ve yeni icat edilmiş olan by-pass yöntemlerinin yaşama geçmemesi gerektiğini bir daha belirtiyor ve Türk Milletini ve TBMM üyelerini dikkatli olamaya ve gereğini yapmaya davet ediyoruz.